

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě

[COM(2015) 192 final]

(2016/C 071/11)

Zpravodaj: Raymond HENCKS

Spoluzpravodaj: Thomas McDONOGH

Dne 12. května 2015 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě

[COM(2015) 192 final].

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 24. listopadu 2015.

Na 512. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. prosince 2015 (jednání dne 9. prosince), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 219 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1. EHSV podporuje strategii pro jednotný evropský digitální trh. Obává se však, že politická vůle části členských států vydat se na cestu ke tvořivé a inovativní digitální unii, která by nebyla orientovaná pouze na spotřebu, není zatím dostatečná.

1.2. Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě, již navrhla Junckerova Komise, navazuje na předchozí strategie a programy v oblasti digitalizace a má dát nový impuls digitální politice Evropské unie, jejíž zavádění je zpožděno. Zároveň se nově zaměřuje na obchod a spotřebitele a opatření nezbytná ke zvýšení obchodu a počtu spotřebitelů a ke zlepšení podmínek a ochrany pro spotřebitele.

1.3. V tomto kontextu je na prvním místě nutné zaplnit mezeru v dovednostech. To se týká jak znalosti základních početních úkonů a gramotnosti, tak digitálních dovedností a jejich odpovědného využívání. Zadruhé by se nemělo omezovat fungování platforem, jelikož jejich snadné používání je nezbytné k pohánění trhu. Zatřetí jsou zapotřebí náležitě aplikace, zaměření na normalizaci je tedy vítáno. Širší elektronická veřejná správa přispěje k většímu zapojení občanů do digitální činnosti. Z pohledu spotřebitele vítá EHSV iniciativy týkající se lepšího přístupu spotřebitelů a podniků k digitálnímu zboží a digitálním službám po celé Evropě.

1.4. Některé, nikoli však všechny iniciativy, jež jsou podrobně popsány v části 4.2 (Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb) se týkají sítí infrastruktury a jsou součástí digitální agendy. Význam těchto návrhů je souvislost s jednotným trhem a naléhavost, s níž budou řešeny. Některé další iniciativy v této části jsou důležité pro práva spotřebitelů.

1.5. EHSV podporuje Komisi v jejím odhodlání odstranit fragmentaci na 28 vnitrostátních digitálních strategií a trhů a spojit je do jednoho evropského přístupu, a zajistit si tak přední postavení ve světové digitální ekonomice, jež se stala doménou třetích zemí.

1.6. EHSV je přesvědčen, že Evropská unie může ještě dohnat své zpoždění, jelikož disponuje vynikajícími dovednostmi a velkými zkušenostmi v některých digitálních oblastech. V této souvislosti klade EHSV důraz na rozvoj víceoborových výzkumných středisek a evropských synergií v rámci Evropského výzkumného prostoru, a to v oblastech, jako jsou cloud computing, nanoelektronika, uchovávání a zpracování dat velkého objemu, přístroje konzultovatelné nebo ovladatelné na dálku (propojené objekty) a inteligentní služby.

1.7. EU bude moci dohonit uvedené zpoždění, pokud se jí podaří sloučit v krátkodobém horizontu své zdroje, aby ve všech 28 členských státech zmobilizovala a koordinovala úsilí veřejné a soukromé sféry, a pokud do diskusí o strategii pro jednotný digitální trh zapojí všechny zúčastněné strany. EHSV podporuje závazek Komise provést ke všem svým budoucím činnostem v rámci vytvoření jednotného digitálního trhu veřejnou konzultaci.

1.8. EHSV lituje, že digitální strategie postrádá sociální rozměr (kromě otázek spojených s digitální gramotností), přestože vývoj služeb a obchodních modelů s sebou přináší hluboké změny v pracovní oblasti. EHSV se domnívá, že by se měly vzít v úvahu jak potenciální výhody, tak řada rizik a výzev, zejména v oblasti bezpečnosti a organizace zaměstnání a v oblasti sociálního zabezpečení, a taktéž postupy stanovené Smlouvou pro sociální dialog a horizontální sociální doložka, které ve strategii pro jednotný evropský trh musí sehrát svoji úlohu⁽¹⁾. EHSV se domnívá, že sociální rozměr se všemi svými důsledky pro zaměstnanost by měl tvořit čtvrtý pilíř strategie pro jednotný evropský digitální trh.

2. Úvod

2.1. EHSV chápe pojem „jednotný digitální trh“ jako přechod od stávajícího vnitřního trhu EU k internetu transakcí a činností. K tomu již částečně došlo, ale iniciativy popsané Komisí jsou navrženy tak, aby se zcela naplnil digitální potenciál. Činnosti a transakce na trhu zahrnují výrobu zboží a poskytování služeb, po nichž následuje zprostředkování, distribuce a spotřeba. Transakce mezi spotřebiteli (S), podniky (P) a veřejnými orgány (O) odráží jak vliv sociálních sítí, tak směřování ke společnosti sdílení. Veřejné orgány mají na jednotném digitálním trhu úlohu poskytovatele služeb.

2.2. Výhody přechodu obchodních postupů jsou dobře známy: větší zapojení do hodnotového řetězce, zrychlení procesu od návrhu po dodání, zlepšení spotřebitelských rozhraní (zejména na sociálních sítích) a celkově vyšší konkurenceschopnost. Tento přechod postupně otevře cestu pro „internet věcí“ a čtvrtou průmyslovou revoluci.

2.3. Jedinečnou vlastností vnitřního trhu je jeho nadnárodní forma, v jejímž důsledku je v zásadě dobře přizpůsoben k využívání internetu. Existují však problémy se samotným vnitřním trhem a s přizpůsobením pravidel, zákonů a předpisů digitálnímu prostředí, ve všech kategoriích (S, P a O) jsou nedostatky v digitální připravenosti, technická infrastruktura jednotného digitálního trhu je nedokonalá a mohou vzniknout problémy s dominantním postavením velkých platforem.

2.4. Souběžně s projektem jednotného digitálního trhu provádí Komise svoji digitální agendu. Ta se zabývá opodstatněnými obavami ohledně omezené přítomnosti EU v globálních odvětvích hardwaru a softwaru, ale tyto obavy jsou pro jednotný digitální trh okrajové. Podle Komise je cena za dokončení jednotného digitálního trhu velmi vysoká, pokud jde o HDP a zaměstnanost, a vše, co je potřeba učinit, je v současných možnostech EU a členských států.

2.5. Neúspěch v dokončení jednotného trhu služeb má hluboké důsledky pro rozvoj jednotného digitálního trhu. Sektor služeb je dominantním sektorem hospodářství členských států. Služby jsou ve stále vyšší míře poskytovány prostřednictvím transakcí na internetu a pokrok ve strategii pro jednotný digitální trh by sám o sobě mohl ulehčit realizaci jednotného trhu služeb.

2.6. Překážkou vytvoření jednotného digitálního trhu se stala pravidla, předpisy a zákony, které byly vytvořeny pro transakce založené na listinných dokladech a pro raná desetiletí elektronického obchodu. EHSV vítá navržený legislativní program a stanovený ambiciózní harmonogram:

- legislativní návrhy jednoduchých a účinných pravidel týkajících se přeshraničních smluv pro spotřebitele a podniky,
- přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele,
- opatření v oblasti doručování zásilek,

⁽¹⁾ Stanovisko EHSV Dopady digitalizace na odvětví služeb a zaměstnanost ve vztahu k průmyslové změně (Úř. věst. C 13, 15.1.2016, s. 161).

- široce koncipovaný přezkum s cílem připravit legislativní návrhy pro potírání neodůvodněného zeměpisného blokování,
- šetření elektronického obchodování z hlediska hospodářské soutěže v souvislosti s on-line obchodováním se zbožím a s poskytováním on-line služeb,
- legislativní návrhy na reformu systému autorských práv,
- legislativní návrhy na snížení administrativní zátěže podniků vyplývající z různých systémů DPH,
- iniciativy týkající se vlastnictví dat, volného toku dat (například mezi poskytovateli služeb cloud computingu) a evropského cloudu,
- přezkum směrnice o soukromí a elektronických komunikacích.

2.7. Zatímco legislativní program popsany v odstavci 2.6 výše je jasně stanoven, plánovaná opatření ke zvýšení povědomí o internetu, schopnosti a připravenosti ve třech kategoriích (S, P a O) jsou mnohem méně jasná:

- digitální dovednosti a odborné znalosti, především u mnoha skupin obyvatel EU, a rovněž návrhy Komise v této oblasti jsou zcela nedostačující. EHSV vyjadřuje politování nad tím, že Komise tomuto rozhodujícímu faktoru úspěchu jednotného digitálního trhu a evropské informační společnosti nedává potřebnou prioritu,
- přijetí plánu prioritních norem IKT a rozšíření Evropského rámce interoperability pro veřejné služby,
- nový akční plán v oblasti elektronické veřejné správy, včetně iniciativy týkající se zásady „pouze jednou“ a iniciativy týkající se propojení obchodních rejstříků.

Dohromady budou mít tyto iniciativy dopad na občany, malé a střední podniky, veřejné a soukromé služby a odvětvové aplikace, jež jsou nejdůležitější pro vytvoření jednotného digitálního trhu. Zdá se, že tyto návrhy postrádají přesnost a naléhavost. EHSV bude pozorně sledovat vývoj těchto iniciativ, které jsou všechny pod kontrolou EU a členských států.

2.8. Je navržena řada zásadně důležitých iniciativ v oblasti infrastruktury:

- přezkum směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu,
- legislativní návrhy na reformu stávajících telekomunikačních pravidel,
- přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách (přezkoumá ji Komise),
- vytvoření smluvního partnerství veřejného a soukromého sektoru pro kybernetickou bezpečnost.

Jasnými prioritami jsou telekomunikace a kybernetická bezpečnost, naléhavou otázkou je však rovněž vyjasnění pravidel pro poskytování audiovizuálního obsahu prostřednictvím kabelového, družicového a širokopásmového přenosu.

2.9. Hnací silou jednotného digitálního trhu jsou platformy. Většina členů kategorií S, P a O je využívá každý den. Jsou dostupné, snadno použitelné a často i zdarma. Je nezbytné je dále rozvíjet, souvisejí s nimi však následující obavy:

- Usnadňují chod ničivých aplikací, které ohrožují různá odvětví a zavedené podniky. Zákazníci z nich profitují, zavedené podniky však zpochybňují jejich legálnost.
- Mnoho platforem má dominantní postavení, které vyvolává otázky ohledně jeho možného zneužití.

— Většina velkých platform má sídlo mimo EU, v EU však existuje odvětví platform, které ke svému přežití a rozkvětu potřebuje rovné podmínky.

Z těchto důvodů vítá EHSV šetření zaměřené na komplexní analýzu úlohy platform na trhu včetně nedovoleného obsahu na internetu. Aby byl jednotný digitální trh úspěšný, musí platformy prosperovat, a proto by prosazování práva nijak nemělo omezovat jejich manévrovací prostor.

2.10. Vzhledem k výše uvedené analýze považuje EHSV programy EU popsané v odstavci 2.7 za možnou Achillovu patu strategie a vydává „varování“, pokud jde o platformy.

3. Obecné připomínky

3.1. Je nepopiratelné, že Evropská unie dosud naplno nevyužila ohromné příležitosti spojené s digitálními technologiemi. Důvodem pro to je z velké části fakt, že evropský trh zůstává roztržitý na 28 vnitrostátních trhů.

3.2. Určité členské státy totiž zjevně upřednostňují zachování a rozvoj čistě národní digitální strategie před postupem směřujícím k tvořivé a inovativní evropské digitální unii. Německý a francouzský ministr hospodářství současně vyzvali k vytvoření společného rámce, řízeného zejména těmito dvěma zeměmi.

3.3. EHSV poukazuje mj. na to, že předsedové vlád některých členských států zaslali předsedovi Rady písemné námítky k provádění strategie. Uvedli: „Měli bychom regulovat, pouze pokud ve prospěch regulace existují jasné důkazy, a měli bychom vycházet ze zásad inteligentní regulace a důkladného posouzení dopadů. Je zcela jasné, že jednotný digitální trh nebude úspěšný, pokud bude potlačovat inovace, investice a podnikání.“ EHSV souhlasí s tímto názorem pod podmínkou, že budou stejně tak zohledněny zájmy spotřebitelů a zaměstnanců.

3.4. Komise zamýšlí tuto novou strategii dosažení jednotného digitálního trhu jako pokračování digitální agendy pro Evropu z roku 2010. V té bylo naplánováno 101 opatření, z nichž bylo podle Komise provedeno 72 a 23 by mělo být dokončeno ve stanovených lhůtách. Jelikož ale ještě nebyl dokončen jednotný digitální trh, je část těchto opatření převedena do nové strategie, již se teď Výbor zabývá.

3.5. Předseda nové Evropské komise JUNCKER během prezentace jejích politických směrů uvedl, že „vybudujeme-li propojený jednotný digitální trh, dokážeme generovat dodatečný hospodářský růst v hodnotě až 250 miliard EUR, a tím vytvořit stovky tisíc pracovních příležitostí“. Podle zkoumaného sdělení by evropský HDP mohl vzrůst o 415 miliard EUR a dva komisaři pověřeni digitální ekonomikou hovoří o 3,8 milionu pracovních míst, která by mohla vzniknout vytvořením jednotného digitálního trhu.

3.6. EHSV se domnívá, že zahlcování občanů čísly, která se výrazně liší v závislosti na zdroji v rámci Komise, avšak jsou prezentována jako nevyvratitelné skutečnosti, ačkoliv nejsou moc věrohodná, je kontraproduktivní. Podobná prohlášení vedou k nedůvěře vůči politickým činitelům a způsobují netečnost vůči skutečným problémům.

3.7. Komise dosud nikdy nepředložila důkaz toho, že se její odhady tohoto typu naplnily. EHSV žádá současnou Komisi, aby na konci svého funkčního období provedla hodnocení a srovnala výsledek se svými předpověďmi.

3.8. Podle EHSV není realistické věřit v dokončení jednotného digitálního trhu během současného funkčního období Komise, a to tím spíše, že nebyla zveřejněna související posouzení dopadu ani vědecké analýzy podporující taková tvrzení. EHSV se domnívá, že odhady Komise by se měly srovnat se studiemi, které předpovídají značné ztráty pracovních míst v důsledku digitálních změn⁽²⁾.

3.9. Komise uvádí, že dosažením propojeného digitálního trhu se zajistí, aby si Evropa zachovala svou vedoucí celosvětovou pozici v oblasti digitální ekonomiky a aby evropské podniky dostaly možnost se rozvíjet rovněž za hranicemi Unie.

⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

3.10. EHSV s politováním konstatuje, že se značně snížily ambice EU zakotvené v Lisabonské strategii z roku 2000, tj. stát se nejkonzurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě, schopnou dosáhnout udržitelného hospodářského růstu a zároveň zvýšit počet pracovních míst, zlepšit jejich kvalitu a posílit sociální soudržnost.

3.11. Evropská unie je pozadu.

Digitální ekonomika se stala výsostní doménou USA a Asie. Padesátka velkých evropských operátorů elektronických komunikací podléhá 28 odlišným vnitrostátním regulačním rámcům, zatímco šest velkých operátorů amerického trhu a tři giganti čínského trhu se řídí jedním regulačním rámcem. Víze vnitroeuropejského digitálního trhu jakožto faktoru integrace již v současném digitálním světě bez hranic není vhodná. Mimo jiné nezabránila velkým platformám třetích zemí ve vytvoření monopolů či oligopolů ve většině členských států EU.

3.12. EHSV i nadále doufá, že EU stále ještě může své zpoždění dohnat a že strategie pro jednotný digitální trh v Evropě může dát tomuto odvětví nový impuls. Podmínkou je však to, že bude nejen využívat digitalizace, ale také ji bude vytvářet, že bude podporovat kvalitativní společenský posun k ranému vzdělávání mladých lidí, aby získali digitální dovednosti a odpovědně je využívali, že odstraní digitální propast, zaručí dostupnost pro všechny občany (včetně osob se zdravotním postižením) a zajistí odpovídající veřejné a soukromé investice do výuky, odborného vzdělávání a výzkumu.

3.13. EU proto potřebuje sloučit své zdroje, aby ve všech 28 členských státech zmobilizovala a koordinovala úsilí veřejného a soukromého sektoru. Je to nezbytné, pokud nechce zaspát vývoj, jímž digitální ekonomika neustále prochází, jako jsou například mobilní aplikace, jejichž počet v posledních letech mnohonásobně vzrostl, cloud computing, data velkého objemu (*big data*) nebo strategické výzvy, které představují obří platformy digitálních služeb, jež se staly nevyhnutelným způsobem přístupu k internetu. Do diskuse o strategii pro jednotný digitální trh musí být zapojeny všechny zúčastněné strany a musí se v ní zohlednit ochrana a základní práva občanů, spotřebitelů, pracovníků a osob se zdravotním postižením, aby se realizovala společnost podporující začlenění.

3.14. EHSV musí konstatovat, že strategie pro jednotný digitální trh zcela postrádá sociální rozměr. Dopady digitalizace na zaměstnanost a související problémy jsou do velké míry neznámé, přestože neustálý vývoj služeb a obchodních modelů s sebou přináší hluboké změny v pracovní oblasti, jež mají rozsáhlé dopady na povahu práce a strukturu podniků a ohrožují existenci kolektivních smluv. V této souvislosti musí ve strategii pro jednotný digitální trh sehrát svoji úlohu postupy stanovené Smlouvou pro sociální dialog a také horizontální sociální doložka. Ve svém stanovisku CCMI/136 týkajícím se dopadů digitalizace na odvětví služeb a zaměstnanost ve vztahu k průmyslové změně předložil EHSV řadu doporučení, jak předejít tomu, aby postup digitalizace poškodil efektivitu stávajících systémů odborné přípravy, ochrany zaměstnanosti, sociálního zabezpečení a zdanění. EHSV se domnívá, že sociální rozměr se všemi svými důsledky pro zaměstnanost by měl tvořit čtvrtý pilíř strategie pro jednotný evropský digitální trh.

3.15. Další oblastí, v níž má EU příležitost se prosadit, jsou data velkého objemu, kde je stále potřeba sestavit technické normy, jimiž se bude řídit sběr a zpracování údajů. K tomu je potřeba sloučit různé vnitrostátní předpisy do soudržného evropského rámce, který by se díky inteligentní politice v oblasti zpracování údajů vyznačoval vyvážením hospodářských zájmů a ochrany soukromí v různých oblastech, jako je zdravotnictví, veřejné zdraví, osobní služby, zemědělsko-potravinářský průmysl atd.

3.16. Mezi členskými státy Evropské unie běžně probíhají diskuse o technických normách, a EU se tedy může opřít o zkušenosti z této oblasti při vytváření evropské politiky údajů, vycházet při tom z kvalitního právního rámce a zachovávat si kontrolu nad normami týkajícími se ochrany osobních údajů (viz SWIFT), aby nedošlo k tomu, že je prosadí jiné subjekty.

3.17. EHSV mimo jiné poukazuje na to, že digitální odvětví se rovněž vyznačuje velkou nerovnováhou v zastoupení obou pohlaví a že odborníci na IKT jsou z velké většiny muži. Vzhledem k mnoha neobsazeným pracovním místům v odvětví IKT by Evropská unie a členské státy měly povzbuzovat více žen, aby se ucházely o zaměstnání v digitálním sektoru.

3.18. Světová banka rozdělila ve své zprávě *Golden growth: Restoring the lustre of the European economic model* Evropskou unii v závislosti na ukazatelích digitalizace na šest bloků, aby upozornila na značné rozdíly mezi členskými státy v rozvoji digitálních technologií, dovedností a aplikací a elektronického obchodu. EHSV vyzývá Komisi, aby tyto rozdíly plně zohlednila při stanovování prioritních opatření svého pracovního programu.

3.19. EHSV bere dále na vědomí prohlášení Komise, podle něhož má Evropský fond pro strategické investice kromě financování EU ve výši zhruba 21,4 miliardy eur podporovat širokou škálu projektů v oblasti digitalizace, a to, že Evropská investiční banka a Evropský investiční fond nabízejí velké příležitosti pro dodatečné financování. EHSV je potěšen, že Komise bude spolupracovat s EIB, navrhovateli projektů a členskými státy na tom, aby byly dostupné prostředky plně využity, zajímá ho však, z jakých důvodů zůstala velká část prostředků EU přidělených členskými státy nevyčerpána. EHSV žádá o vypracování související analýzy, aby bylo v budoucnu zaručeno jejich účelné a účinné využívání.

4. Konkrétní připomínky

4.1. Lepší přístup spotřebitelů a podniků k digitálnímu zboží a službám v celé Evropě

4.1.1. Legislativní návrhy jednoduchých a účinných pravidel týkajících se přeshraničních smluv pro spotřebitele a podniky

Je to ambiciózní iniciativa, ale vítaná, pokud bude realizovatelná. Přesto zůstane přeshraniční obchod (elektronický či jiný) z jazykových a kulturních důvodů problematický pro malé a střední podniky a soukromé osoby. Regulérní a jednoduchý standardní text smlouvy ve všech jazycích EU odstraní jednu velkou překážku, ale jiné překážky přetrvávají, např. obavy týkající se bezpečnosti elektronického (přeshraničního či jiného) obchodu. V tomto kontextu je iniciativa v oblasti kybernetické bezpečnosti vítaná.

EHSV požaduje, aby veškeré návrhy v rámci provádění strategie pro jednotný digitální trh v Evropě zajišťovaly vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a aby v žádném členském státě nevedly ke snížení stávající úrovně ochrany.

Mezi sociálními partnery přetrvává znepokojení, že přeshraniční elektronický obchod může narušit činnost existujících vnitrostátních podniků. Toto znepokojení poukazuje na potřebu zahrnout do strategie sociální rozměr.

4.1.2. Přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele

Účinná spolupráce je jistě nezbytnou podmínkou bezproblémové přeshraniční ochrany spotřebitelů. Pro přijetí přeshraničního elektronického obchodu budou pravděpodobně klíčové postupy pro včasnou náhradu a odškodnění.

Je třeba vynaložit veškeré úsilí, aby se snížila regulační zátěž malých a středních podniků.

EHSV se domnívá, že by Komise měla:

- zajistit spotřebitelům přeshraniční přístup k zákonně dostupnému obsahu za spravedlivých a přijatelných podmínek,
- posoudit, do jaké míry jsou spotřebitelé diskriminováni při nákupu na internetu na základě země, v níž žijí, a ekonomické a spotřebitelské důsledky této diskriminace a navrhnout nezbytné kroky k řešení jakékoliv diskriminace,
- přezkoumat provádění a prosazování práv spotřebitelů, vyjasnit, jak se práva spotřebitelů vztahují na digitální produkty, a zajistit, aby spotřebitelé a podniky rozuměli svým právům a měli důvěru v to, že budou prosazována.

4.1.3. Opatření v oblasti doručování zásilek

Rychlá reakce při doručování zásilek je klíčem ke spokojenosti zákazníků na domácích trzích elektronického obchodu a funguje dobře. Je logické, že by měl být podobně podporován přeshraniční elektronický obchod, Výbor však konstatuje, že nejvýznamnější mezinárodní zásilkové služby již v Evropě působí.

4.1.4. Široce koncipovaný přezkum s cílem připravit legislativní návrhy pro potírání neodůvodněného zeměpisného blokování⁽³⁾

To se vztahuje jak na elektronický obchod, tak na audiovizuální služby. Při nakupování zboží a služeb na internetu se při jejich vyhledávání objeví velmi zřídka výsledky z oblastí mimo zeměpisnou oblast nakupující osoby. Druhým extrémem je to, že by počet výsledků vyhledávání v rámci EU mohl být obrovský.

Nakupující může ve skutečnosti nastavit vyhledávač na jakoukoliv požadovanou zeměpisnou oblast. Jedním problémem je to, že pro zákazníky z jiné zeměpisné oblasti mohou platit diskriminační ceny, jak se nedávno ukázalo v případě pařížského Disneylandu. EHSV by podpořil opatření k zajištění toho, aby přeshraniční obchod probíhal za rovných podmínek, a spotřebitelé tak byli chráněni. Dalším problémem je fakt, že v některých případech je přeshraniční přístup k internetovým stránkám jednoduše odmítnut.

Audiovizuální blokování má dva rozměry: omezení externího přístupu cestujícím státním příslušníkům, kteří mají právo na vnitrostátní přístup ke službám, a omezení externího přístupu cizincům, jejichž nároky na přístup se opírají o občanství EU. V prvním případě doporučuje EHSV zavést digitální identity pro usnadnění přístupu. V druhém případě si je EHSV vědom, že většina blokování na základě zeměpisné polohy je způsobena buď omezením práv, nebo obchodními zájmy. Zjednodušený rámec práv by byl přínosný, avšak je třeba dbát na to, aby nedošlo k narušení obchodních modelů spojených s reklamou a přístupem na trh.

4.1.5. Šetření elektronického obchodování z hlediska hospodářské soutěže v souvislosti s on-line obchodováním se zbožím a s poskytováním on-line služeb

EHSV vítá dohled nad trhem prováděný úřady pro ochranu hospodářské soutěže a přísný režim sankcí za zneužívání dominantního postavení. EHSV však zároveň konstatuje, že technologie a digitální ekonomika ženou kupředu velké společnosti ku prospěchu celé ekonomiky a společnosti. EHSV proto důrazně doporučuje, aby byla plánovaná šetření striktně založena na zavedených zásadách obchodního a soutěžního práva.

4.1.6. Legislativní návrhy na reformu systému autorských práv

EHSV tyto návrhy podporuje, pokud zůstanou životaschopné různé obchodní modely a pokud budou respektována práva vlastníků duševního vlastnictví.

4.1.7. Přezkum směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu

Tato směrnice se týká koordinace určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu. Výbor souhlasí s tím, že je nutné směrnici přezkoumat jak v rámci legislativních návrhů, s nimiž se počítá v odstavci 4.1.6, tak zohlednit hluboké změny, jimiž tato odvětví procházejí.

4.1.8. Legislativní návrhy na snížení administrativní zátěže podniků vyplývající z různých systémů DPH

Důležitým faktorem pro úspěch strategie pro jednotný digitální trh je zdanění digitálních technologií. Je totiž zřejmé, že evropské i vnitrostátní daňové právo neodpovídá realitě digitální ekonomiky a vede k vyhýbání se daňovým povinnostem a nekalé soutěži. EHSV souhlasí s přístupem Komise k DPH (tj. zaměřením na místo, kde se nachází zákazník, spíše než na místo, kde má poskytovatel služeb sídlo) i se zásadou přímého zdanění, která zajišťuje, že se zisk daní v místě, kde se vytváří hodnota. EHSV rovněž podporuje Komisi v jejím úsilí o snížení administrativní zátěže uvalené na podniky v důsledku rozdílů mezi režimy DPH. Pokud jde o bod iv), jednodušším řešením by mohlo být rozšíření osvobození na transakce v rámci EU.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

4.2. Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb

4.2.1. Legislativní návrhy na reformu stávajících telekomunikačních pravidel

Zjevným rozdílem mezi Evropou, Asií a Spojenými státy v oblasti telekomunikací je roztržitost evropského trhu. K vytvoření organizací, jež budou disponovat rozsahem investic a výzkumných kapacit potřebným k tomu, aby byly konkurenceschopné na globální úrovni, a vzhledem k exponenciálnímu růstu digitálního provozu by se v jakémkoliv přezkumu měla rovněž zvážit kapacita poskytovatelů internetových komunikačních služeb tier 1 a tier 2. Přezkum by měl rovněž usilovat o dosažení vyváženého řešení otázky neutrality sítě. Vzhledem k tomu, že audiovizuální média jsou a budou poskytována přes internet, musí mít telekomunikační operátoři volnost, aby mohli splnit očekávání uživatelů v oblasti kvality a rychlosti dodání.

Co se týče návrhů Komise, Výbor vítá pokračující důraz na ochranu spotřebitele a úsilí o omezení roztržitosti a zvýšení harmonizace.

4.2.2. Přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách

Zcela jistě existují velké rozdíly mezi regulací provozovatelů vysílání s licenci a neregulovanými poskytovateli služeb. Hranice jsou dále zastřeny opakovaným přenášením regulovaného vysílání prostřednictvím širokopásmového připojení a velkým množstvím internetových stránek distribuujících videa na vyžádání, houfy bloggerů ve zpravodajském prostoru a digitální verzí, již je nyní doplněna většina novin.

Výbor však pochybuje, že by bylo žádoucí pokoušet se regulovat všechny služby na jednotném základě. Lineární vysílání musí dodržovat normy z důvodu závazků veřejné služby a omezeného výběru diváka. Přístup k širokopásmovému připojení k internetovým stránkám je pod kontrolou diváka, jako je rodičovská kontrola. Vzhledem k rychlosti změn v tomto odvětví bude přezkum příhodný a změny potřebné, musí se však dosáhnout rovnováhy.

4.2.3. Komplexní analýza úlohy platform na trhu včetně nedovoleného obsahu na internetu

Je zřejmé, že evropská digitální agenda závisí ve velké míře na platformách a je jimi poháněna, stejně jako je tomu v jiných regionech světa. Úspěch hlavních platform jim zajistil dominantní postavení, které nesmí být zneužito. EHSV však varuje Komisi, že by neměla těmto společnostem bránit v činnosti pouze z toho důvodu, že jsou velké a úspěšné. V opačném případě vzniká riziko, že se budou klást překážky rozvoji jednotného digitálního trhu v Evropě.

Vzhledem k tomu je pět činností navržených Komisí přiměřených a rozumných. Mají potenciál zvýšit užitečnost platform v rámci jednotného digitálního trhu. Je nanejvýš důležité, aby Komise přijala vyvážený přístup a nepřehlížela legitimní obchodní zájmy platform.

4.2.4. Přezkum směrnice o soukromí a elektronických komunikacích

EHSV podporuje tento přístup k ochraně soukromých údajů. EHSV není přesvědčen, že je současný status „práva být zapomenut“ udržitelný v dlouhodobém horizontu, protože současný výklad EU je příliš široký a protože je technicky obtížné zachovat toto právo na globálním internetu. Výbor vyzývá Komisi, aby toto právo zlepšila tak, aby chránilo zranitelné osoby, a mohlo tak dosáhnout globálního přijetí.

4.2.5. Vytvoření smluvního partnerství veřejného a soukromého sektoru pro kybernetickou bezpečnost

V digitální ekonomice neznají různé fáze hodnotového řetězce hranic a přesahují vnitrostátní rozměr, což výrazně napomáhá kyberkriminalitě. EHSV vítá skutečnost, že strategie pro jednotný digitální trh předpokládá partnerství s průmyslem v oblasti kybernetické bezpečnosti, a již dlouho ohlašovaná kultura řízení rizik a efektivního toku informací tak konečně dostává podobu.

Jedním z hlavních rysů kyberkriminality se však Komise nezabývá, a sice tím, že informační a komunikační technologie nabízejí možnosti kybernetického dohledu, u nichž existuje nebezpečí zneužití ke kontrole údajů a osobní komunikace na úkor svobody jednotlivce či dokonce k provádění špionáže proti státům a jejich vládám. EHSV se domnívá, že v této věci bude třeba pořádat výměny informací a zlepšit kapacity pro odhalování a zásah na úrovni EU.

Komise neuvádí žádný údaj ohledně působnosti navrhovaného partnerství, očekávaných výstupů nebo struktury (jeden nebo více partnerů). Výbor rovněž zdůrazňuje rozsah současných tržních investic do kybernetické bezpečnosti. Z obou uvedených důvodů nemůže Výbor uvést připomínky k tomuto návrhu do té doby, než bude známo více.

4.3. **Maximalizace růstového potenciálu digitální ekonomiky**

4.3.1. *Iniciativy týkající se vlastnictví dat, volného toku dat (například mezi poskytovateli služeb cloud computingu) a evropského cloudu*

EHSV si je vědom střetu v prostředí dat velkého objemu, a sice mezi bezpečností osobních údajů a potřebou sestavit soubory osobních údajů pro rozsáhlé analýzy sloužící hospodářským, sociálním a lékařským účelům. EHSV vyzývá Komisi, aby k řešení tohoto konfliktu použila plánovaný přezkum.

4.3.2. *Přijetí plánu prioritních norem IKT a rozšíření Evropského rámce interoperability pro veřejné služby*

EHSV tuto iniciativu podporuje. Přestože mezinárodní výbory dosahují určitého stupně normalizace hardwaru a systémového softwaru, existuje evidentně velmi vysoká příležitost pro normalizaci a interoperabilitu na úrovni odvětví a aplikací a s tím související obrovský potenciál ke zvýšení hodnoty a významu jednotného digitálního trhu.

4.3.3. *Nový akční plán v oblasti elektronické veřejné správy, včetně iniciativy týkající se zásady „pouze jednou“ a iniciativy týkající se propojení obchodních rejstříků*

Odpovědnost za elektronickou veřejnou správu náleží členským státům. Některé jsou vepředu, jiné zaostávají. Pokrok na cestě k plnému fungování elektronické veřejné správy je nezbytným předpokladem pro vytvoření jednotného digitálního trhu.

4.3.4. *Digitální dovednosti a odborné znalosti*

Komise neplánuje legislativní program pro digitální dovednosti a odborné znalosti a ponechává tuto záležitost na členských státech. EHSV lituje, že na tomto poli neexistují žádné nové iniciativy. Výbor by přinejmenším očekával, že Komise předloží sdělení obsahující normy a osvědčené postupy. Kromě toho je nutné klást důraz na znalost základních početních úkonů a na gramotnost, neboť jsou to klíčové součásti souboru digitálních dovedností.

Sdělení, jež EHSV navrhuje, by poskytlo rámec uzpůsobený různým fázím života a rovněž průřezové návrhy pro celoživotní učení. Tento rámec by se skládal ze čtyř součástí: vzdělávání, zaměstnání, důchod a zdravotní postižení.

A VZDĚLÁVÁNÍ

A1 Základní školy – základní dovednosti.

A2 Střední školy – plánují se dva proudy:

— úplný soubor dovedností, aby studenti byli vybaveni sebedůvěrou pro život a práci v informační společnosti,

— speciální soubor digitálních dovedností pro studenty, kteří mají potenciál stát se odborníky na IKT, schopnými vyplnit mezeru v průmyslových dovednostech – v této souvislosti je potřeba vyvinout větší úsilí o dosažení lepší genderové vyváženosti v oblasti informačních technologií.

A1 + A2 Jak na základních, tak na středních školách je potřeba rozvíjet odpovědné využívání digitálních dovedností.

A3 Terciární vzdělávání – plánují se dva proudy:

- dovednosti související s jednotlivými povoláními, které budou zařazeny do výuky a zkoušek ve studijních programech, jako je strojírenství, matematika a biotechnologie,
- vyšší technické vzdělávání, které bude studentům dávat kvalifikace potřebné k zaplnění volných míst v technických odvětvích.

B ZAMĚSTNÁNÍ

- B1 Odborná příprava související s výkonem povolání, již budou poskytovat zaměstnavatelé a jež se bude neustále zaměřovat na rekvalifikaci a další profesní rozvoj s cílem zachovat aktuálnost dovedností.
- B2 Zvyšování dovedností nezaměstnaných, jež budou organizovat veřejné orgány s využitím příslušných agentur.

C DŮCHOD

- C1 Zpřístupnit dovednosti nezbytné v informační společnosti všem, již se v životě a v zaměstnání nesetkali s informační společností.
- C2 Zvláštní programy na pomoc těm, kdo se stali tak slabými, že nemohou zůstat členy informační společnosti.

D ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ

Podpora ve všech fázích s cílem začlenit osoby se zdravotním postižením do informační společnosti a udržet je v ní, i v případě postupného zhoršování postižení.

Z údajů ve sdělení Komise je zřejmé, že rozdíly v dovednostech existují v každém věku a na každém místě. Výbor se domnívá, že pouze strukturovaný a řízený program v každém členském státě může zajistit, že z informační společnosti a jednotného digitálního trhu bude vyloučeno jen málo občanů, v lepším případě žádný. EHSV opakovaně žádal o rozhodná opatření v oblasti dovedností. V souvislosti se strategií pro jednotný digitální trh nastal čas, aby Komise začala jednat.

V Bruselu dne 9. prosince 2015.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS
